

Borze v preteklem tednu

19. junij 2023 – 23. junij 2023, leto XV, št. 26

NLB Skladi, d.o.o.

Jure Štimac

Upravitelj premoženja

Retorika centralnih bank obrnila trend rasti na borzi

Napovedi guvernerja ameriške centralne banke, da bo prišlo do novih dvigov obrestnih mer, so pretekli teden sprožili hladen tuš na finančnih trgih. Vlagatelji se bojijo, da bi dodatno dvigovanje obrestnih mer lahko povzročilo recesijo.

v EUR	Donosnost v zadnjem tednu* (16. 6. 2023 – 23. 6. 2023)	Donosnost letos* (31. 12. 2022 – 23. 6. 2023)
Svet - MSCI World	-1,57%	+11,08%
ZDA - S&P 500	-0,94%	+12,36%
Evropa - DJ STOXX 600	-2,88%	+9,30%
Japonska -Topix	-2,50%	+8,65%
Trgi v razvoju - MSCI Emerging markets	-3,15%	+3,40%

* vključujoč dividende, preračunano v EUR, vir: Bloomberg.

Pretekli teden je prinesel razočaranje na delniške trge, ki so obrnili trend večtedenske rasti tečajev. Na razpoložanje vlagateljev so večji del tedna vplivali namigi o ohlajanju gospodarske rasti in napovedi centralnih bank glede nadaljnega dvigovanja obrestnih mer. Anketa nabavnih menedžerjev, ki jo je opravilo podjetje S&P Global, je pokazala, da upočasnitev rasti gospodarstev v evroobmočju, na Japonskem in v Avstraliji presega že tako slaba pričakovanja analitikov. Tudi rast v do sedaj močnem storitvenem sektorju je bila počasnejša kot v prejšnjih mesecih, medtem ko proizvodna dejavnost ostaja šibka. Strahove vlagateljev so okrepile tudi norveška, švicarska in predvsem angleška centralna banka, ki so v preteklem tednu dvignile svoje referenčne obrestne mere in napovedale dodatne dvige v prihodnosti. V zagovoru pred ameriškim kongresom je predsednik ameriške centralne banke (Fed) Jerome Powell napovedal, da do konca leta pričakuje še en ali dva dviga obrestne mere. Po premoru, ko Fed na prejšnjem zasedanju ni dvignil obrestne mere, tudi tržni udeleženci pričakujejo še dva dviga za 25 bazičnih točk do konca leta.

Poslovna aktivnost se je umirila tudi v Združenih državah Amerike, vendar v manjši meri kot drugod po svetu. Storitvena podjetja v ZDA so junija še vedno beležila rast poslovanja, ki pa je bila manjša kot predhodni mesec. Proizvodna dejavnost pa se je, zaradi nizkih naročil, znova skrčila. Sestavljeni ameriški indeks nabavnih menedžerjev – merilo dejavnosti v proizvodnem in storitvenem sektorju – je z majske vrednosti 54,3 junija zdrsnil na 53. Ameriške borze so teden končale v rdečem, s čimer so prekinile večtedenski niz rasti tečajev. Indeks tehnoloških delnic Nasdaq je pretekli teden izgubil 1 % vrednosti, osrednji ameriški indeks S&P 500, preračunano v EUR, pa 0,9 %. Vlagatelji so spremljali predvsem gospodarske podatke, ki kažejo na ohlajanje svetovne gospodarske rasti, in retoriko centralnih bank, ki daje poudarek na boju z inflacijo in s tem še dodatno poslabšuje razmere v gospodarstvu.

Tudi tečaji evropskih delnic so teden zaključili nižje po zaskrbljujočih znakih, da inflacija ostaja trn v peti centralnih bank in bi z dodatnimi dvigi obrestnih mer lahko povzročile recesijo v Evropi. Indeks evropskih delnic STOXX Europe 600 je upadel za 2,9 %, nemški DAX je izgubil 3,2 % vrednosti, francoski CAC 40 pa dobre 3 %. Za slabše razpoložanje vlagateljev so poskrbeli tudi ekonomski kazalci, saj se je kompozitni indeks nabavnih menedžerjev (PMI) v mesecu juniju znižal za 2,5 točke na 50,3, kar je bilo sicer manj od pričakovanj analitikov.

Večjim padcem tečajev delnic so bila izpostavljeni podjetja iz panog, ki so bolj ciklično naravnane kot so rudarstvo, gradbeništvo in trajne potrošne dobrine. Podjetja iz teh panog opozarjajo na nizko povpraševanje s Kitajske in prepočasno okrevanje tamkajšnjega gospodarstva. Za dobro novico preteklega tedna pa je poskrbel proizvajalec letal Airbus, ki je dobil pogodbo za dostavo 500 letal indijskemu letalskemu prevozniku Indigo, kar je največji posel v zgodovini letalstva. Odprava ukrepov po pandemiji Covid-19 je povzročila razcvet turizma in dvig povpraševanja po letalskem prevozu. Rastoče povpraševanje pa je naletelo na omejeno sposobnost proizvajalcev letal, da hitro povečajo proizvodnjo. Tako Airbus kot konkurenčni Boeing se soočata z omejitvami pri dobavi sestavnih delov, motorjev, čipov in iskanju delavcev, kar jima povzroča dolge zaostanke pri naročilih.

Negativno so pretekli teden zaključile tudi azijske borze. Japonske delnice so v povprečju upadle za 2,5 %, potem ko so dosegle 33-letni vrh. Pomanjkanje konkretnih spodbujevalnih ukrepov po šibkem okrevanju ob koncu pandemije je poglobilo pomisleke glede gospodarskih obetov na Kitajskem, zaradi česar je upadlo tudi zaupanje vlagateljev v tamkajšnje delnice, pri čemer je kitajski indeks delnic MSCI China upadel za 6,4 %.

Opozorilo: Ta dokument je pripravila in izdala družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o., Tivolska ulica 48, Ljubljana, info@nlbskladi.si, ki je nadzorovana s strani Agencije za trg vrednostnih papirjev, Poljanski nasip 6, Ljubljana. Dokument je bil pripravljen izključno za boljše razumevanje finančnih instrumentov in delovanja trga kapitala in ne pomeni ponudbe oziroma povabila k ponudbi za nakup ali prodajo v dokumentu obravnavanih finančnih instrumentov oziroma kakršnihkoli drugih finančnih instrumentov, povezanih z obravnavanimi finančnimi instrumenti. Dokument prav tako ne predstavlja osebnega priporočila oziroma investicijskega svetovanja po 11. členu Zakona o trgu finančnih instrumentov (Ur.l. RS št. 77/2018 s spremembami in dopolnitvami; v nadaljevanju: ZTFI-1), saj ne upošteva investicijskih ciljev, finančne situacije in specifičnih potreb osebe, ki se je na kakršenkoli način seznanila z delom ali celotno vsebino tega dokumenta. Dokument prav tako ne pomeni naložbenega priporočila iz 20. člena Uredbe o zlorabi trga (Uredba (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga, v nadaljevanju: Uredba o zlorabi trga). Informacije so bile pridobljene na podlagi javno dostopnih podatkov, za katere avtor meni, da so verodostojne, vendar pa za njihovo natančnost in celovitost ne jamčimo. Informacije ne predstavljajo notranjih informacij po 7. členu Uredbe o zlorabi trga. Družba NLB Skladi ne prevzema odgovornosti za posledice odločitev, sprejetih na podlagi mnenj in informacij, ki jih vsebuje ta dokument. Omenjeni podatki v tem dokumentu ne pomenijo priporočila za nakup ali prodajo katerihkoli vrednostnih papirjev, finančnih naložb ali naložbenih skupin niti javne ponudbe vrednostnih papirjev, ampak le podatke in ocene, izdelane na podlagi javno dostopnih informacij, namenjene obveščanju zainteresiranih strank. Družba NLB Skladi je in bo sklepala posle z nekaterimi vrednostnimi papirji ali naložbenimi skupinami, ki so navedene v tem dokumentu, in z drugimi vrednostnimi papirji. V te vrednostne papirje in naložbene skupine nalagajo tudi investicijski skladi in portfeljni strank gospodarjenja s finančnimi instrumenti, ki jih upravlja družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o. Oseba, ki v tem dokumentu podaja mnenja in komentarje glede dogodkov na kapitalskih trgih (in/ali z njo povezane osebe), del osebnega premoženja neposredno ali posredno (prek investicijskih skladov) investira tudi v vrednostne papirje izdajatelj iz geografskih območij in/ali gospodarskih panog, v zvezi s katerimi podaja mnenja. Razmnoževanje prispevka, delno ali v celoti, brez izrecnega dovoljenja avtorja ni dovoljeno.